

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΜΕΙΖΩΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 11 Ιανουαρίου 2017, με την ακόλουθη σύνθεση : Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Γεωργία Μαραγκού και Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου, Κωνσταντίνα Ζώη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Γεωργία Τζομάκα, Βιργινία Σκεύη, Βασιλική Σοφιανού, Δέσποινα Τζούμα, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Κωνσταντίνος Κρέπης (εισηγητής) και Γεωργία Παπαναγοπούλου, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Δημήτριος Τσακανίκας, Ασημίνα Σακελλαρίου, Ευαγγελία Σεραφή και Ειρήνη Κατσικέρη, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Μιχαήλ Ζυμής.

Για να δικάσει την από 3.5.2014 (Α.Β.Δ. .../5.5.2014) αίτηση αναιρέσεως της , κατοίκου (οδός), η οποία παραστάθηκε μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου της Ελευθερίου Τάγαρη (Α.Μ. 25212/Δ.Σ.Α.).

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Παναγιώτη Λαμπρόπουλου.

Με την αίτηση αυτή η αναιρεσείουσα επιδιώκει να αναιρεθεί η 507/2014 απόφαση του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της αναιρεσείουσας, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αιτήσεως αναίρεσεως.

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αιτήσεως. Και

Τον Γενικό Επίτροπο Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της αιτήσεως αναίρεσεως.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τους Αντιπροέδρους Γεωργία Μαραγκού και Κωνσταντίνο Κωστόπουλο και τη Σύμβουλο Ασημίνα Σαντοριναίου, που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981).

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Με την αίτηση αυτή, για την άσκηση της οποίας καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (βλ. τα ..., ... και ... ειδικά έντυπα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου), ζητείται η αναίρεση της 507/2014 αποφάσεως του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία απορρίφθηκε έφεση της αναιρεσείουσας κατά της ... /3.8.2012 πράξεως της 42^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.). Με την εκκληθείσα πράξη απορρίφθηκε η .../29.4.2011 αίτηση της αναιρεσείουσας για κανονισμό σ' αυτήν σύνταξης, με αναγνώριση πλασματικού χρόνου παιδιών για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010. Η

ένδικη αίτηση ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα και, ως εκ τούτου, πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των προβαλλόμενων με αυτή λόγων.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 περ. α' εδάφιο τρίτο του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 169/2007), όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή του με το ν. 3865/2010 «Μεταρρύθμιση Συνταξιοδοτικού Συστήματος του Δημοσίου και συναφείς διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 120/21.7.2010), για τις γυναίκες υπαλλήλους, οι οποίες έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά, αρκούσε για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος εικοσαετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, ανεξάρτητα από το χρόνο πρόσληψής τους, τούτο δε κατ' εξαίρεση του κανόνα που τίθεται στο πρώτο εδάφιο της ως άνω περ. α', σύμφωνα με τον οποίο η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει εικοσιπενταετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία. Επιπλέον, για την καταβολή της σύνταξης των τρίτεκνων γυναικών δεν απαιτείτο συγκεκριμένη ηλικία συνταξιοδότησης, όπως προβλεπόταν για τις λοιπές περιπτώσεις υπαλλήλων στο άρθρο 56 παρ. 1 περ. β' του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (Σ.Κ.), δοθέντος ότι οι γυναίκες αυτές είχαν εξαιρεθεί ρητώς με την περ. στ' της παρ. 3 του ίδιου άρθρου.

3. Με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3865/2010, το οποίο φέρει τον τίτλο «Όρια ηλικίας συνταξιοδότησης – Εξίσωση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών υπαλλήλων του Δημοσίου», επήλθαν αλλαγές στο συνταξιοδοτικό καθεστώς των υπαλλήλων με παιδιά. Συγκεκριμένα, με την παρ. 1α του εν λόγω άρθρου αντικαταστάθηκαν, από 1.1.2011, οι διατάξεις του τρίτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Σ.Κ., ως

εξής: «Κατ' εξαίρεση για τους υπαλλήλους που έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά αρκεί η συμπλήρωση εικοσαετούς πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2010 η οποία αυξάνεται κατά ένα (1) έτος για όσους συμπληρώνουν την εικοσαετία εντός του έτους 2011 και για όσους συμπληρώνουν την εικοσαετία από 1.1.2012 και μετά, κατά δύο (2) έτη για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση είκοσι πέντε (25) ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, ανεξάρτητα από το χρόνο πρόσληψής τους». Περαιτέρω, με την παρ. 2β του ίδιου άρθρου αντικαταστάθηκε, από 1.1.2011, η περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 56 του Σ.Κ., που αφορούσε στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, ως ακολούθως: «Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1^{ης} Ιανουαρίου 1998 και μετά, καθώς και για όσους προσλήφθηκαν για πρώτη φορά στο Δημόσιο από 1^{ης} Ιανουαρίου 1983 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992: βα) Το πεντηκοστό δεύτερο (52^ο) έτος της ηλικίας τους συμπληρωμένο για όσους έχουν ανήλικα παιδιά, το οποίο αυξάνεται στο πεντηκοστό πέμπτο (55^ο) έτος από 1^{ης} Ιανουαρίου 2012 και στο εξηκοστό πέμπτο (65^ο) έτος από 1^{ης} Ιανουαρίου 2013 και μετά. Οι διατάξεις της υποπερίπτωσης αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσους έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά». Επιπλέον, με την παρ. 5 του ίδιου άρθρου, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3δ του άρθρου 2 του ν. 4002/2011 (ΦΕΚ Α' 180/22.8.2011), καταργήθηκε ρητά, από 1.1.2011, η περ. στ' της παρ. 3 του άρθρου 56 του Σ.Κ., σύμφωνα με την οποία δεν υφίστατο ηλικία συνταξιοδότησης για τις γυναίκες υπαλλήλους που αναφέρονταν στο άρθρο 1 παρ. 1 περ. α' εδάφιο τρίτο του Σ.Κ..

4. Κατά τη συζήτηση στη Βουλή του ν. 3865/2010 προστέθηκε στο ανωτέρω αναφερόμενο άρθρο 6, ως «προσθήκη – αναδιατύπωση», παράγραφος 12, τεθείσα σε ισχύ από τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από 21.7.2010 (βλ. το άρθρο 23 του νόμου αυτού), με το ακόλουθο περιεχόμενο: «Στο τέλος του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007 προστίθεται παράγραφος 15 ως εξής: “15. α. Αναγνωρίζεται πλασματικός χρόνος για κάθε παιδί, ο οποίος ανέρχεται σε ένα (1) έτος για το πρώτο παιδί και σε δύο (2) έτη για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο. β. Ο χρόνος αυτός λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση, καθώς και για την προσαύξηση της σύνταξης, με την προϋπόθεση ο υπάλληλος να έχει συμπληρώσει δεκαπενταετή (15ετή) πραγματική δημόσια υπηρεσία. γ. Ο ανωτέρω πλασματικός χρόνος αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 2084/1992. δ. Αν ο υπάλληλος έχει χρόνο ασφάλισης και σε άλλο φορέα κύριας σύνταξης, ο ανωτέρω πλασματικός χρόνος αναγνωρίζεται σε έναν μόνο φορέα κατ’ επιλογή. ε. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για όσους υπαλλήλους έχουν ασφαλισθεί για πρώτη φορά από 1.1.1993 και μετά”». Κατά την ψήφιση του ανωτέρω νόμου, όπως προκύπτει από τα Πρακτικά της Βουλής της Συνεδρίασης ΡΞΕ΄ (Τετάρτη 14.7.2010, Πρωί, σελ. 10212, 10213, 10214), ο αρμόδιος Υπουργός Οικονομικών ανέφερε για το ανωτέρω θέμα, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Κατοχυρώσαμε τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, που θεμελιώνονται μέχρι το τέλος του χρόνου, με μεγάλη σαφήνεια και ως προς τα όρια, αλλά και ως προς τους όρους συνταξιοδότησης. Είπαμε ότι η έναρξη της μεταβατικής περιόδου για την εξίσωση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών θα ξεκινήσει από 1.1.2011. Σχεδιάσαμε μια μεταβατική περίοδο, που

να περιορίζει, όσο είναι δυνατόν, την επιβάρυνση για όσες γυναίκες θεμελιώνουν δικαίωμα στο 2013, όπου αρχίζει η πλήρης εφαρμογή της εξίσωσης, αλλά και είναι έτος κατά το οποίο η μεγάλη πλειονότητα των γυναικών, που θεμελιώνουν δικαίωμα, είχαν αυξημένα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης. Παρόλα αυτά, δεν θα ισχυριστούμε ότι δεν αναγνωρίζουμε πως θα διαταραχθεί ο προγραμματισμός κάποιων νοικοκυριών. Γι' αυτό και σήμερα, κάνουμε και άλλη μία κίνηση. Ανταποκρινόμενοι και στα αιτήματα που έχουν κατατεθεί κατά τη διάρκεια της συζήτησης, δίνουμε τη δυνατότητα – θα το καταθέσω αμέσως μετά ως προσθήκη – αναδιατύπωση στο σχέδιο νόμου – να αναγνωριστεί πλασματικός χρόνος για κάθε παιδί, ο οποίος ανέρχεται σε ένα έτος για το πρώτο παιδί και σε δύο έτη για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο (...). Κάνουμε, δηλαδή, μία παραπέρα κίνηση, για να μπορέσουμε να στηρίξουμε σε αυτήν τη μεταβατική περίοδο τις γυναίκες, στις οποίες αναγνωρίζουμε τη δυσκολία αυτής της μετάβασης μέσα σε τρία χρόνια (...). Ακολούθησε ο ν. 4002/2011, ο οποίος, στην παρ. 4 του άρθρου 1 υπό τον τίτλο «Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 169/2007», όρισε ότι: «α. Οι διατάξεις της παρ. 15 του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007, που προστέθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010, αντικαθίστανται, από της ισχύος τους, ως εξής: “15.α. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1.1.2011 και μετά, αναγνωρίζεται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, ο οποίος ανέρχεται σε ένα (1) έτος για το πρώτο παιδί και σε δύο (2) έτη για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο. Ο χρόνος αυτός λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση, καθώς και για την προσαύξηση της σύνταξης, με την προϋπόθεση ο υπάλληλος να έχει συμπληρώσει δεκαπενταετή πραγματική δημόσια υπηρεσία. β. Οι διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης

έχουν εφαρμογή και για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με συνυπολογισμό και του αναγνωριζόμενου, σύμφωνα με τα ανωτέρω, χρόνου μέχρι την 31.12.2010. Στην περίπτωση αυτή ο χρόνος που αναγνωρίζεται σύμφωνα με τα ανωτέρω δεν μπορεί να υπερβαίνει, με συνυπολογισμό και της λοιπής συντάξιμης υπηρεσίας, το χρόνο που απαιτείται για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης, κατά περίπτωση. γ. Ο ανωτέρω χρόνος αναγνωρίζεται ως συντάξιμος σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 των άρθρων 17 και 20 του ν. 2084/1992 (Α' 165), κατά περίπτωση. δ. Αν ο υπάλληλος έχει χρόνο ασφάλισης και σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης, ο ανωτέρω χρόνος αναγνωρίζεται σε έναν μόνο φορέα κατ' επιλογή". β. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για όσους υπαλλήλους έχουν ασφαλισθεί για πρώτη φορά από 1.1.1993 και μετά. γ. Δικαιώματα που έχουν αναγνωριστεί με βάση τις αντικαθιστώμενες διατάξεις, μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού, παραμένουν ισχυρά». Σύμφωνα δε με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4002/2011, «Με τις διατάξεις της παρ. 4 επαναδιατυπώνονται οι διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010, ώστε να αποσαφηνισθεί πλήρως ότι: α) όσοι υπάλληλοι έχουν θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης μέχρι την 31.12.2010 δεν υπάγονται στις διατάξεις αυτές και β) ο αναγνωριζόμενος με βάση τις διατάξεις αυτές χρόνος παιδιών, για όσους θεμελιώνουν, με συνυπολογισμό του χρόνου αυτού, δικαίωμα σύνταξης μέχρι την 31.12.2010, λαμβάνεται υπόψη μόνο για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης και όχι και για την προσαύξηση αυτής. Οι διατάξεις αυτές κρίθηκαν επιβεβλημένες γιατί και στις δύο προαναφερόμενες περιπτώσεις δεν διαψεύδονται οι συνταξιοδοτικές προσδοκίες των ανωτέρω υπαλλήλων, αλλά

αντιθέτως εξακολουθούν να υπάγονται στις ευεργετικές διατάξεις που ίσχυαν πριν την ισχύ του ν. 3865/2010».

5. Από τη συνδυαστική ερμηνεία των διατάξεων που αναφέρθηκαν στις σκέψεις 2, 3 και 4 συνάγονται τα εξής: Υπό το προϊσχύσαν του ν. 3865/2010 νομοθετικό καθεστώς, για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος από γυναίκα υπάλληλο με τρία (3) τουλάχιστον παιδιά, αρκούσε εικοσαετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, χωρίς να απαιτείται για την καταβολή της σύνταξης η συμπλήρωση συγκεκριμένης ηλικίας συνταξιοδότησης, αφού οι εν λόγω γυναίκες είχαν εξαιρεθεί ρητά με την περ. στ' της παρ. 3 του άρθρου 56 του Σ.Κ.. Επιπλέον, για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, ήτοι για τη συμπλήρωση της εικοσαετίας, δεν προβλεπόταν διαδικασία αναγνώρισης πλασματικού χρόνου λόγω παιδιών. Ακολούθως, με τις διατάξεις των παρ. 1α, 2β και 5 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010, επήλθαν, από 1.1.2011, δυσμενείς αλλαγές στο συνταξιοδοτικό καθεστώς των υπαλλήλων με τρία τουλάχιστον παιδιά, με ταυτόχρονη πρόβλεψη τριετούς μεταβατικής περιόδου. Συγκεκριμένα, για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος απαιτείται πλέον η συμπλήρωση είκοσι ενός (21) ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας από 1.1.2011, είκοσι τριών (23) ετών από 1.1.2012 και είκοσι πέντε (25) ετών από 1.1.2013 και εντεύθεν. Επιπλέον, θεσπίστηκε για πρώτη φορά ηλικία συνταξιοδότησης για τους υπαλλήλους της κατηγορίας αυτής και, συγκεκριμένα, το 52^ο έτος της ηλικίας συμπληρωμένο από 1.1.2011, το 55^ο έτος της ηλικίας συμπληρωμένο από 1.1.2012 και το 65^ο έτος της ηλικίας συμπληρωμένο από 1.1.2013 και μετά. Ως αντιστάθμισμα στις δυσμενείς αυτές αλλαγές, ήτοι την αύξηση της απαιτούμενης για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος συντάξιμης

υπηρεσίας και τη θέσπιση, για πρώτη φορά, ηλικίας συνταξιοδότησης, τέθηκε στο άρθρο 6 του ν. 3865/2010, ως προσθήκη – αναδιατύπωση, παρ. 12, ισχύουσα από τη δημοσίευση του ν. 3865/2010 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (21.7.2010), με την οποία προβλέφθηκε, το πρώτον, αναγνώριση πλασματικού χρόνου λόγω παιδιών, τόσο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για την προσαύξηση της σύνταξης, με την προϋπόθεση ο υπάλληλος να έχει συμπληρώσει δεκαπενταετή πραγματική δημόσια υπηρεσία. Εν συνεχεία, με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4002/2011 αντικαταστάθηκαν από της ισχύος τους οι διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010 και, ειδικότερα, ορίστηκε ότι: ι) όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1.1.2011 και μετά, δηλαδή συμπληρώνουν 21 έτη το έτος 2011 ή 23 έτη το έτος 2012 ή 25 έτη από 1.1.2013 και εφεξής, δύναται να αναγνωρίσουν πλασματικό χρόνο παιδιών τόσο για τη θεμελίωση όσο και για την προσαύξηση της σύνταξης και ιι) το δικαίωμα αναγνώρισης πλασματικού χρόνου παιδιών έχει εφαρμογή και για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με συνυπολογισμό του αναγνωριζόμενου χρόνου μέχρι την 31.12.2010, ωστόσο στην περίπτωση αυτή ο αναγνωριζόμενος χρόνος δεν μπορεί να υπερβαίνει εκείνον που απαιτείται για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης (δηλαδή τον αναγκαίο για τη συμπλήρωση της εικοσαετίας). Υπό τα δεδομένα αυτά, οι διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010, όπως αντικαταστάθηκαν από την έναρξη της ισχύος τους με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4002/2011, εντασσόμενες συστηματικά στο ευρύτερο πλέγμα διατάξεων με τις οποίες επήλθαν δυσμενείς αλλαγές στο συνταξιοδοτικό καθεστώς των υπαλλήλων εν γένει αλλά και εκείνων με τρία τουλάχιστον παιδιά (αύξηση της απαιτούμενης για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος

συντάξιμης υπηρεσίας - θέσπιση, για πρώτη φορά, ηλικίας συνταξιοδότησης), βάσει του νέου ασφαλιστικού καθεστώτος στο Δημόσιο (ν. 3865/2010, όπως τροποποιήθηκε), δεν καταλαμβάνουν τις γυναίκες υπαλλήλους που είχαν ήδη αποχωρήσει κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος τους από την υπηρεσία (21.7.2010), ανεξαρτήτως αν η αποχώρησή τους ήταν εκούσια ή ακούσια, χωρίς να έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Συνεπώς, οι τελευταίες δεν μπορούν να αναγνωρίσουν ως χρόνο «πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας» πλασματικό χρόνο παιδιών, ανερχόμενο σ' ένα έτος για το πρώτο παιδί και σε δύο έτη για καθένα από τα επόμενα παιδιά και μέχρι το τρίτο, ούτε για τη θεμελίωση ούτε για την προσαύξηση της σύνταξης. Αντίθετη ερμηνεία θα ερχόταν σε αντίθεση με το σκοπό θέσπισης των προαναφερόμενων διατάξεων, όπως αυτός εκφράστηκε στις σχετικές συζητήσεις στη Βουλή (βλ. σκέψη 4). Σύμφωνα με αυτόν, ο νομοθέτης, αναγνωρίζοντας τις επελθούσες επιβαρύνσεις για τις γυναίκες υπαλλήλους και τις δυσκολίες μετάβασης στο νέο καθεστώς, εντός χρονικής περιόδου μόλις τριών (3) ετών, θέλησε να προστατεύσει τις υπαλλήλους που είχαν ορισμένη συνταξιοδοτική προσδοκία, αυτές, δηλαδή, οι οποίες δεν θεμελιώναν μεν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με βάση το νομοθετικό καθεστώς που ίσχυε πριν την εφαρμογή του ν. 3865/2010, προσδοκούσαν (πλησίαζαν) ωστόσο την πλήρωση των προϋποθέσεων για τη θεμελίωση τέτοιου δικαιώματος. Τέτοια όμως συνταξιοδοτική προσδοκία είχαν μόνο οι ευρισκόμενες στην υπηρεσία γυναίκες υπάλληλοι. Σ' αυτές λοιπόν παρέχει τη δυνατότητα, εκμεταλλευόμενες την αναγνώριση πλασματικών ετών υπηρεσίας λόγω παιδιών, να θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα και να λάβουν τη σύνταξη σε συντομότερο χρόνο, επωφελούμενες της σταδιακής αύξησης της

απαιτούμενης συντάξιμης υπηρεσίας και των χαμηλότερων ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης της μεταβατικής περιόδου από 1.1.2011 έως 31.12.2012. Αντίθετα, σε ό,τι αφορά τις γυναίκες υπαλλήλους που είχαν ήδη απομακρυνθεί από την υπηρεσία κατά την έναρξη ισχύος του ν. 3865/2010 (21.7.2010), ανεξαρτήτως αν η αποχώρησή τους ήταν εκούσια ή ακούσια, δεν ανακύπτει ζήτημα διάψευσης ορισμένης συνταξιοδοτικής προσδοκίας ούτε επηρεάζεται, καθ' οιονδήποτε τρόπο, η συνταξιοδοτική τους κατάσταση, που ήταν καταδήλως ευνοϊκότερη, με βάση τις διατάξεις που εκτίθενται στη σκέψη 2, από την αντίστοιχη βάση του νέου νομοθετικού καθεστώτος. Τέλος, οι γυναίκες που είχαν αποχωρήσει από την υπηρεσία πριν από την 21.7.2010 δεν απέκτησαν δικαίωμα αναγνώρισης πλασματικού χρόνου παιδιών ούτε βάσει του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 4002/2011, με το οποίο αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010 από την έναρξη της ισχύος τους, δοθέντος ότι με τις διατάξεις αυτές δεν διευρύνθηκε το πεδίο εφαρμογής του νόμου, ώστε να συμπεριλάβει και τις γυναίκες υπαλλήλους που είχαν ήδη αποχωρήσει από την υπηρεσία. Αντίθετα, με την αναδρομική αυτή αλλαγή, που ανατρέχει στις αρχικές ρυθμίσεις του άρθρου 6 παρ. 12 του ν. 3865/2010, τις οποίες αντικαθιστά από την έναρξη της ισχύος τους, οι τελευταίες άλλαξαν προς το δυσμενέστερο, αφού πλέον η αναγνώριση πλασματικού χρόνου λόγω παιδιών, για τις γυναίκες υπαλλήλους που εξήλθαν της υπηρεσίας μετά την 21.7.2010 και θεμελιώνουν, με αναγνώριση τέτοιου χρόνου, συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την 31.12.2010, δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρόνο που απαιτείται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, αποκλεισμένης της χρησιμοποίησης του τυχόν υπολειπόμενου χρόνου, ανάλογα με τα τέκνα που έχει ο υπάλληλος,

για την προσαύξηση της σύνταξης. Αυτός ήταν και ο λόγος που τέθηκε στο άρθρο 1 παρ. 4 του ν. 4002/2011 περ. γ', με την οποία ορίστηκε ότι «δικαιώματα που έχουν αναγνωρισθεί με βάση τις αντικαθιστώμενες διατάξεις, μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού, παραμένουν ισχυρά», προκειμένου με την ευμενή αυτή ρύθμιση να μη θιγούν κατοχυρωμένα δικαιώματα γυναικών υπαλλήλων, δηλαδή γυναικών οι οποίες εξήλθαν της υπηρεσίας μετά την 21.7.2010 και, μέχρι τη δημοσίευση του ν. 4002/2011, χρησιμοποίησαν τον αναγνωριζόμενο πλασματικό χρόνο λόγω παιδιών όχι μόνο για τη θεμελίωση αλλά και για την προσαύξηση της σύνταξης (δηλαδή υπερέβησαν με την αναγνώριση του χρόνου αυτού την απαιτούμενη για τη θεμελίωση 20ετία μέχρι 31.12.2010 ή τα 21 έτη από 1.1.2011 και μέχρι τη δημοσίευση του ν. 4002/2011).

6. Μειοψήφησαν η Πρόεδρος Ανδρονίκη Θεοτοκάτου και οι Σύμβουλοι Γεώργιος Βοΐλης και Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, οι οποίοι διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Η ερμηνεία των νόμων και μάλιστα διατάξεων δημοσιονομικού και συνταξιοδοτικού χαρακτήρα, που εν μέσω της πασίδηλης δημοσιονομικής κρίσης που διέρχεται η χώρα μας επιβαρύνουν οικονομικά τους πολίτες ή συνεπάγονται δυσμενή μεταβολή της προσδοκίας ή του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος, ανήκει κατά συνταγματικά κατοχυρωμένο προνόμιο στους δικαστές που δικαιοδοτούν. Σε κάθε δε περίπτωση δεν μπορεί να βασίζεται προεχόντως στις διεξαχθείσες κατά την ψήφιση των νόμων στη Βουλή συζητήσεις, όπως μάλιστα καταγράφονται στα Πρακτικά των συζητήσεων αυτών, παρά μόνον όλως επικουρικός, αλλ' αντιθέτως, να γίνεται κυρίως με βάση τη γραμματική τους διατύπωση και εφόσον εξ αυτής προκύπτει ασάφεια,

με βάση την πληθώρα των ερμηνευτικών εργαλείων που έχει στη διάθεσή του ο δικαστής, τα οποία είναι γνωστά και η απαρίθμησή τους στην παρούσα φάση δεν κρίνεται σκόπιμη. Με βάση τα ανωτέρω, με τις κρίσιμες νομοθετικές διατάξεις, ερμηνευόμενες κατά την γραμματική τους διατύπωση και σε συνδυασμό με το σκοπό θέσπισής τους, που ήταν σαφώς η διευκόλυνση συνταξιοδότησης για μικρό ακόμη χρονικό διάστημα με ευνοϊκό συνταξιοδοτικό καθεστώς των υπαλλήλων με ανήλικα τέκνα, παρασχέθηκε ένα δικαίωμα, ήτοι η δυνατότητα αναγνώρισης, κατά ρητή διατύπωση του νόμου, τόσο για την θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης όσο και για την προσαύξηση αυτής (π.δ. 169/2007, άρθρ. 11 παρ. 15α, όπως προστέθηκε με την παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010 και αντικαταστάθηκαν από την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4002/2011) πλασματικού χρόνου (1) έτους για το πρώτο παιδί και (2) έτη για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο. Το δικαίωμα δε αυτό, ομοίως κατά τη ρητή διατύπωση του νόμου, παρασχέθηκε και σε όσους υπαλλήλους με ανήλικα τέκνα θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με συνυπολογισμό και του αναγνωριζόμενου αυτού χρόνου μέχρι την 31.12.2010, χωρίς να απαιτείται, ως πρόσθετη προϋπόθεση, οι υπάλληλοι αυτοί να υπηρετούσαν στις 21.7.2010 που δημοσιεύθηκε ο ν. 3865/2010, αφού για τη χορήγηση του εν λόγω προνομίου ο νομοθέτης θεσπίζει και αναφέρει ρητά την 31.12.2010 ως καταληκτικό χρονικό όρο για την θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με συνυπολογισμό και του αναγνωριζόμενου πλασματικού χρόνου από τον υπάλληλο με ανήλικα τέκνα. Αν ο νομοθέτης ήθελε η εν λόγω ρύθμιση να αφορά τους υπηρετούντες στις 21.7.2010 υπαλλήλους θα το είχε ορίσει ρητά και δεν θα όριζε με ειδική διάταξη άλλη ρητή ημερομηνία, ήτοι την 31.12.2010, από την οποία δεν μπορεί να

υπάρξει καμία απόκλιση και μάλιστα με ερμηνεία μη συνάδουσα με δημοσιονομικές διατάξεις.

Κατά την ειδικότερη γνώμη των Συμβούλων Βασιλικής Σοφianού και Δέσποινας Τζούμα, η ως άνω ερμηνεία των επίμαχων διατάξεων του άρθρου 11 παρ. 15 του π.δ. 169/2007 (άρθρο 6 παρ. 12 του ν. 3865/2010, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 παρ. 4 του ν. 4002/2011), που εκφράστηκε από τα μειοψηφούντα μέλη του Δικαστηρίου, υπαγορεύεται και από τις συνταγματικές αρχές της ασφάλειας δικαίου, της σαφήνειας και της προβλεψιμότητας (σχετ. ΕΣ Ολομ. 244/2017, ΣτΕ Ολομ. 2649, 1738/2017, πρβλ. ΑΕΔ 14/2013, ΣτΕ 2034/2011 Ολ., 4731/2014, 640/2015 κ.ά., ΔΕΕ απόφ. της 18.11.2008, C-158/07, Jacqueline Förster κατά Hoofddirectie van de Informatie Beheer Groep, σκ. 67), που επιτάσσουν στο πεδίο των συνταξιοδοτικών υποθέσεων, πλην άλλων, τη ρύθμιση των εννόμων σχέσεων κατά τρόπο σαφή μη επιδεχόμενο αμφισβήτησης και την προβλέψιμη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων από την πλευρά της διοίκησης και των δικαστηρίων, ιδίως όταν συντρέχει κίνδυνος απώλειας του δικαιώματος σύνταξης, το οποίο συνιστά περιουσία κατά την έννοια του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. (σχετ. ΕΔΔΑ Zeibek κατά Ελλάδα, απόφ. της 9.7.2009, σκ. 37, Αποστολάκης κατά Ελλάδα, απόφ. της 22.10.2009, σκ. 35). Η ερμηνευτική αυτή προσέγγιση των προαναφερόμενων διατάξεων συντελεί στην άρση οποιασδήποτε ανασφάλειας δικαίου, ενώ είναι σύμφωνη και με την αρχή της επιείκειας, που αποτελεί εκδήλωση της αρχής της χρηστής διοίκησης, σύμφωνα με την οποία στις διαφορές που έχουν ως αντικείμενο ζωτικής σημασίας αγαθά, όπως η συνταξιοδοτική παροχή, σε

περίπτωση αμφιβολίας θα πρέπει να υιοθετείται η λιγότερο επαχθής ερμηνεία σε σχέση με τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα (σχετ. ΕΔΔΑ Moskal κατά Πολωνίας, απόφ. της 15.9.2009, ΣτΕ 5208/1983, 4339/1988).

7. Στην υπό κρίση υπόθεση, το δικάσαν Τμήμα, κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη περί τα πράγματα κρίση του, δέχθηκε τα ακόλουθα: Η τότε εκκαλούσα και ήδη αναιρεσείουσα, η οποία γεννήθηκε το έτος 1961 και είναι ήδη μητέρα τεσσάρων τέκνων (βλ. το /6.10.2010 πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Δημάρχου ...), ιατρός του Κλάδου Ιατρών Καρδιολόγων με το 7ο μισθολογικό κλιμάκιο, διορίστηκε στις ως ελεγκτής ιατρός με τριετή θητεία στη Διεύθυνση Υγείας και Δημόσιας Υγιεινής του ... Τομέα της ... - ... Υπηρέτησε συνεχώς με διαρκείς ανανεώσεις της θητείας της, μετατάχθηκε δε στον Οργανισμό ... (Ο....) από 26.6.2004 και υπηρέτησε μέχρι και 25.6.2010, οπότε και αποχώρησε λόγω μη ανανέωσης της θητείας της (βλ. το /6.10.2010 πιστοποιητικό υπηρεσιακών μεταβολών που εκδόθηκε από το Τμήμα Α΄ της Διεύθυνσης Διοικητικού - Οικονομικού του Ο....). Ακολούθως, με την /11.10.2010 αίτησή της προς την 42η Διεύθυνση του Γ.Λ.Κ. ζήτησε, προκειμένου να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, να της αναγνωριστεί πλασματικός χρόνος για κάθε παιδί της, κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 12 του ν. 3865/2010, ενώ με την από 16.12.2010 αίτησή της, η οποία κατατέθηκε στον Ο.... με αριθ. πρωτ. /16.12.2010 και διαβιβάστηκε στην 42η Διεύθυνση του Γ.Λ.Κ. με το από 11.3.2011 έγγραφο του Οργανισμού, που έλαβε αριθμό πρωτ. Γ.Λ.Κ. /29.4.2011, ζήτησε τον κανονισμό σ' αυτήν σύνταξης. Η προαναφερόμενη Διεύθυνση του Γ.Λ.Κ. απέρριψε, με την /3.8.2012 πράξη της, τα ανωτέρω αιτήματά της, με την αιτιολογία ότι η ήδη

αναιρεσεύουσα δεν θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης, δεδομένου ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 169/2007, καθόσον δεν συμπληρώνει τουλάχιστον 20 πλήρη έτη πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, αφού η συνολική συντάξιμη υπηρεσία της ανέρχεται σε έτη 18 μήνες 11 και ημέρες 27, ενώ περαιτέρω δεν μπορεί να αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο λόγω τέκνων κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 12 του ν. 3865/2010, διότι απολύθηκε από την υπηρεσία στις 25.6.2010, δηλαδή πριν την έναρξη ισχύος, στις 21.7.2010, του ως άνω νόμου, τέλος δε δεν έχει συμπληρώσει ούτε το 65ο έτος της ηλικίας της ώστε να εφαρμοστεί το άρθρο 1 παρ. 11 του ν. 3029/2002.

8. Κατά της προαναφερόμενης /3.8.2012 απορριπτικής πράξεως της 42ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. η τότε εκκαλούσα και ήδη αναιρεσεύουσα άσκησε έφεση, με αίτημα την ακύρωσή της και τον κανονισμό σ' αυτήν, αναδρομικά από την αποχώρησή της από την υπηρεσία, σύνταξης, με βάση συνολική συντάξιμη υπηρεσία από έτη 20, κατόπιν αναγνώρισης πλασματικού χρόνου 13 μηνών και 4 ημερών λόγω των τέκνων της, κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 12 του ν. 3865/2010 και του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 4002/2011. Το δικάσαν Τμήμα, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, απέρριψε την έφεση της ήδη αναιρεσεύουσας, δεχόμενο ότι ορθώς απορρίφθηκε το αίτημα αυτής για συνταξιοδότηση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 15 του άρθρου 11 του Σ.Κ., όπως αυτές προστέθηκαν με την παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010 και αντικαταστάθηκαν από την έναρξη της ισχύος τους με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4002/2011, αφού αυτή, έχοντας ήδη αποχωρήσει, λόγω μη ανανέωσης της θητείας της, από την ενεργό υπηρεσία κατά την έναρξη ισχύος τους, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τους. Και τούτο, διότι, όπως δέχθηκε το Τμήμα,

βούληση του συνταξιοδοτικού νομοθέτη ήταν «να μη διαψεύσει» την προσδοκία θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος εκείνων των υπαλλήλων, που ήταν στην ενέργεια και δεν είχαν μεν θεμελιώσει τέτοιο δικαίωμα μέχρι 31.12.2010, πλην όμως τούτο ήταν «ώριμο» με την έννοια ότι, εφόσον δεν υπήρχε όριο ηλικίας για τη συνταξιοδότηση των γυναικών υπαλλήλων, που είχαν τρία τέκνα, ανέμεναν τη συμπλήρωση της απαιτούμενης συντάξιμης υπηρεσίας των είκοσι ετών στο άμεσο μέλλον, προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν, προσδοκία η οποία ανετράπη πλήρως ενόψει των νεότερων ρυθμίσεων και ειδικότερα των ηλικιακών ορίων που θεσπίστηκαν και για την κατηγορία αυτή υπαλλήλων με το άρθρο 6 παρ. 12 του ν. 3865/2010. Περαιτέρω, το δικάσαν Τμήμα έκρινε ότι δεν ανακύπτει ζήτημα εφαρμογής του μεταγενέστερου ευνοϊκότερου νομοθετικού (συνταξιοδοτικού) καθεστώτος στην περίπτωση της τότε εκκαλούσας, δοθέντος ότι σ' αυτήν, η οποία είχε αποχωρήσει από την υπηρεσία υπό την ισχύ των ευνοϊκότερων ρυθμίσεων του προ της ισχύος του ν. 3865/2010 συνταξιοδοτικού καθεστώτος, με το οποίο δεν ετίθετο ως προϋπόθεση συνταξιοδότησης η συμπλήρωση ορισμένου ορίου ηλικίας για τις μητέρες υπαλλήλους με τρία τέκνα, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής επιλεκτικά και μεμονωμένα η ρύθμιση περί πλασματικού χρόνου λόγω τέκνων, η οποία, κατά τη σαφή βούληση του νομοθέτη, θεσπίστηκε αφενός μεν για να αντισταθμίσει (μειώσει) τις δυσμενείς συνέπειες του νεότερου συνταξιοδοτικού καθεστώτος που προέβλεπε όρια ηλικίας για τη συνταξιοδότηση των γυναικών υπαλλήλων με τρία τέκνα (και μάλιστα αυξανόμενα εντός διετίας - από 1.1.2011 έως 31.12.2012 - κατά δεκαπέντε έτη), αφετέρου δε για να προστατεύσει «ώριμα» συνταξιοδοτικά δικαιώματα της κατηγορίας αυτής υπαλλήλων, που ήταν μεν στην ενέργεια κατά

την έναρξη ισχύος των νεότερων αυτών συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων, αλλά δεν είχαν θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31.12.2010.

9. Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως η αναιρεσείουσα προβάλλει εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή, από το δικάσαν Τμήμα, των διατάξεων του άρθρου 6 παρ. 12 του ν. 3865/2010, όπως ίσχυσαν αρχικά (από 21.7.2010), οι οποίες καταλαμβάνουν, ως νεοπαγείς και ευμενείς, κάθε εκκρεμή συνταξιοδοτική υπόθεση, αδιαφόρως του χρόνου αποχώρησης από την υπηρεσία.

10. Με βάση τα γενόμενα δεκτά στη σκέψη 5, οι διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 12 του ν. 3865/2010 εντάσσονται συστηματικά, όντας άρρηκτα συνδεδεμένες, με το νέο δυσμενέστερο συνταξιοδοτικό καθεστώς των υπαλλήλων με τρία τουλάχιστον παιδιά, το οποίο συγκροτούν, πλην των επικαλούμενων από την αναιρεσείουσα (ευμενών) διατάξεων για την αναγνώριση πλασματικού χρόνου παιδιών, οι αντίστοιχες (δυσμενείς) με τις οποίες, αφενός μεν αυξήθηκε η απαιτούμενη για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος υπηρεσία (από 20 σε 25 έτη εντός μίας τριετίας), αφετέρου δε τέθηκε, για πρώτη φορά, ηλικία συνταξιοδότησης για τους υπαλλήλους της κατηγορίας αυτής, με ταυτόχρονη πρόβλεψη σημαντικής αύξησής της εντός μόλις μίας τριετίας (μη πρόβλεψη ορίου ηλικίας μέχρι 31.12.2010, το 52^ο έτος από 1.1.2011, το 55^ο έτος από 1.1.2012 και το 65^ο έτος από 1.1.2013 και εφεξής). Ενόψει αυτών, οι διατάξεις αυτές, που αποσκοπούν, κατά τη σαφή βούληση του νομοθέτη, στην αντιστάθμιση (μείωση) των δυσμενών συνεπειών που επέρχονται ένεκα του νεότερου συνταξιοδοτικού καθεστώτος, τυγχάνουν εφαρμογής μόνο επί των προσώπων που υπάγονται, ως εκ του χρόνου εξόδου

τους από την υπηρεσία (μετά την 21.7.2010), στο νέο αυτό καθεστώς. Ούτε τίθεται, σε σχέση με την αναιρεσεύουσα, ζήτημα διάψευσης ορισμένης συνταξιοδοτικής προσδοκίας, εφόσον αυτή αποχώρησε από την υπηρεσία στις 25.6.2010, ήτοι σε χρόνο που το συνταξιοδοτικό καθεστώς των γυναικών υπαλλήλων με παιδιά ήταν ευνοϊκότερο. Επομένως, το δικάσαν Τμήμα, που έκρινε νόμιμη την απόρριψη από το Γ.Λ.Κ. του αιτήματος της ήδη αναιρεσεύουσας για συνταξιοδότηση, ορθά τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 12 του ν. 3865/2010 ερμήνευσε και εφάρμοσε, ανεξαρτήτως των επιμέρους αιτιολογιών της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ο δε περί του αντιθέτου προβληθείς λόγος αναιρέσεως είναι σε κάθε περίπτωση απορριπτέος ως αβάσιμος.

11. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως η αναιρεσεύουσα προβάλλει εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή, από το δικάσαν Τμήμα, των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 4002/2011, με τις οποίες αντικαταστάθηκαν, από την έναρξη ισχύος τους, οι διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 12 του ν. 3865/2010. Υποστηρίζει, συγκεκριμένα, ότι ακόμη και αν δεν της είχε παρασχεθεί δικαίωμα αναγνώρισης πλασματικού χρόνου λόγω παιδιών από την παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010, πάντως απέκτησε τέτοιο δικαίωμα με βάση τον επιγενόμενο ν. 4002/2011, οι διατάξεις του οποίου (άρθρο 1 παρ. 4, ιδίως περ. β'), ως ευμενέστερες, τυγχάνουν εφαρμογής και στη δική της περίπτωση.

12. Ο λόγος αυτός είναι ομοίως απορριπτέος ως αβάσιμος, εφόσον οι διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 4002/2011 ανατρέχουν στις αρχικές ρυθμίσεις του άρθρου 6 παρ. 12 του ν. 3865/2010, τις οποίες αντικαθιστούν από

την έναρξη της ισχύος τους. Συνεπώς, εφόσον η αναιρεσείουσα δεν υπαγόταν στο αρχικό καθεστώς, έχοντας εξέλθει από την υπηρεσία προ της ενάρξεως ισχύος του ν. 3865/2010, δεν τίθεται ζήτημα υπαγωγής της ούτε στη νέα αυτή ρύθμιση. Άλλωστε, όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 5, η περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4002/2011 στην πραγματικότητα περιορίζει τα δικαιώματα που απέρρευσαν από την αρχική ρύθμιση, καθώς πλέον η αναγνώριση πλασματικού χρόνου παιδιών, για όσους εξήλθαν από την υπηρεσία μετά την 21.7.2010 και θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τη χρησιμοποίηση τέτοιου χρόνου μέχρι 31.12.2010, περιορίζεται στο χρόνο που απαιτείται για τη θεμελίωση και μόνο του δικαιώματος, αποκλειομένης της χρησιμοποίησης του τυχόν επιπλέον χρόνου για την προσαύξηση της σύνταξης, πράγμα που επέτρεπε ο νόμος (άρθρο 6 παρ. 12 ν. 3865/2010) στην αρχική του διατύπωση.

13. Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως η αναιρεσείουσα προβάλλει ότι η ερμηνευτική εγκύκλιος του Γ.Λ.Κ., με την οποία περιορίστηκε, ανεπιτρέπτως, το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής του ν. 3865/2010, είναι ανυπόστατη, λόγω μη δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ζήτημα που δεν ερευνήθηκε από το δικάσαν Τμήμα, παρά την ρητή προβολή αντίστοιχου λόγου εφέσεως, ο οποίος ουδόλως απαντήθηκε.

14. Λόγος αναιρέσεως για παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας ιδρύεται, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση που το δικαστήριο της ουσίας παραλείψει να απαντήσει σε ουσιώδη ισχυρισμό, δηλαδή ισχυρισμό ο οποίος, αληθής υποτιθέμενος, ασκεί ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης. Σε καμία περίπτωση δεν είναι ουσιώδης ο προβληθείς ενώπιον του δικαστηρίου της

ουσίας ισχυρισμός, εφόσον είναι απαράδεκτος, αόριστος, αλυσιτελής ή νόμω αβάσιμος.

15. Εν προκειμένω, εφόσον με βάση τα γενόμενα δεκτά στη σκέψη 5 η απόρριψη από το Γ.Λ.Κ. του αιτήματος της ήδη αναιρεσείουσας για συνταξιοδότηση ήταν σύμφωνη με τις εφαρμοστέες νομοθετικές διατάξεις, ήτοι τις διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 6 του ν. 3865/2010, όπως αντικαταστάθηκαν από την έναρξη της ισχύος τους με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4002/2011, το γεγονός ότι η κρίση αυτή του Γ.Λ.Κ. στηρίχθηκε στην επικαλούμενη από την αναιρεσείουσα εγκύκλιο, η οποία δεν δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δεν δύναται - και αληθές υποτιθέμενο - να ασκήσει οποιαδήποτε έννομη επιρροή. Ενόψει αυτών, ο προβληθείς ενώπιον του Τμήματος ισχυρισμός ήταν σε κάθε περίπτωση αλυσιτελής, μη δυνάμενος, ως μη ουσιώδης, να ασκήσει επιρροή στην έκβαση της δίκης. Συνεπώς, ορθώς το δικάσαν Τμήμα τον απέρριψε, έστω σιωπηρώς, απορριπτομένων ως αβασίμων όλων των περί του αντιθέτου προβαλλομένων με την αίτηση αναιρέσεως.

16. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η ένδικη αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί και να διαταχθεί η κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου υπέρ του Δημοσίου (άρθρο 73 παρ. 4 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο).

17. Αν και κατά τη γνώμη της Προέδρου Ανδρονίκης Θεοτοκάτου και των Συμβούλων Γεωργίου Βοΐλη, Δέσποινας Καββαδία - Κωνσταντάρα, Βασιλικής Σοφιανού και Δέσποινας Τζούμα, με βάση όσα έχουν εκτεθεί στην μείζονα σκέψη της παρούσας από τα εν λόγω μέλη του Δικαστηρίου, η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως πρέπει να γίνει δεκτή για εσφαλμένη ερμηνεία και

εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και εφόσον δεν χρήζει περαιτέρω έρευνας ως προς το πραγματικό αυτής να διακρατηθεί και να εξετασθεί επί της ουσίας.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως. Και

Διατάσσει την κατάπτωση, υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, του κατατεθέντος παραβόλου αναιρέσεως.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε, στην Αθήνα, στις 29 Νοεμβρίου 2017.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΡΕΠΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 9 Ιανουαρίου 2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ